

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2006-2007

23 juli 2007

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

– van de dames Monica Van Kerrebroeck en Kathleen Helsen –

betreffende de Europese dimensie in het Vlaamse onderwijs

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Het lijkt geen twijfel dat er met name sinds de invoering van het Europese Erasmusprogramma 20 jaar geleden en ook op grond van alle andere Europese onderwijsprogramma's voor uitwisseling en samenwerking heel wat concrete acties op het gebied van uitwisseling en samenwerking ondernomen zijn door Vlaamse onderwijsinstellingen en de Vlaamse overheid. Maar er werd ook al lang voordien, dankzij de inzet van onder andere enthousiaste directeurs en leraren in Vlaamse onderwijsinstellingen, gewerkt aan wat een Europese dimensie genoemd zou kunnen worden. Aandacht binnen het onderwijs voor de wereld rondom ons, voor internationale ontwikkelingen, voor vreemdetalenonderwijs enzovoort heeft inderdaad al een langere geschiedenis.

Wat het decretale overheidsoptreden in deze materie betreft, kunnen we verwijzen naar allerlei vakgebonden en vakoverschrijdende eindtermen voor vreemde talen, geschiedenis, aardrijkskunde, opvoeden tot burgerzin, sociale vaardigheden enzovoort.

Het zou veel te ver leiden om voor de Europese/internationale dimensie in engere zin, namelijk de studenten-, leerlingen-, en lerarenmobiliteit, de vele acties en verschillende soorten organisaties die daarbij betrokken zijn, hier op te lijsten. Via het internet is die massa informatie relatief eenvoudig beschikbaar. En toch.

We zien bijvoorbeeld in de tabellen van de Vlaamse Erasmusstudentenmobiliteit stagnerende cijfers wat het aantal deelnemende studenten betreft. De Europese budgetten voor de Erasmusstudentenmobiliteit stijgen, maar de Vlaamse dalen.

Voor de andere onderwijsniveaus, met name het lager en secundair onderwijs, is het wellicht nog moeilijker om goed zicht te krijgen op de deelnamegraad van Vlaamse scholen aan Europese programma's. Intuïtief voelen we aan dat er ook in het leerplichtonderwijs nog een groeimarge is inzake Europese/internationale activiteiten op voorwaarde dat mogelijk belemmerende factoren voor scholen, leerlingen en leraren worden weggenomen of verkleind. Eenvoudig gezegd: op voorwaarde dat er tijd én geld wordt vrijgemaakt om op dat terrein ruimer en breder dan nu actief te kunnen worden.

Wellicht zouden ook hogere scores qua deelnamegraad juist in het lager en secundair onderwijs een

hefboom kunnen zijn om de huidige internationale mobiliteit in het hoger onderwijs te verhogen.

Anderzijds moet ook wel de vraag gesteld worden of het op dit moment alleen financiële factoren en hoge taakbelasting zijn die verhinderen dat men deelneemt aan buitenlandse leerinitiatieven. Uit de meest recente Bolognaconferentie (Londen, 17-18 mei 2007) weten we bijvoorbeeld dat er voor het hoger onderwijs (nog) geen gegevens of indicatoren bestaan om het mobiliteitsbeleid op te baseren. Misschien zijn studenten, leerlingen, leraren om heel uiteenlopende redenen – andere dan financiële redenen en hoge taakbelasting – nog te weinig geneigd om buitenlandse leerervaringen op te doen. De vraag rijst daarbij dan wel meteen of men zulke zaken extern kan sturen of niet. Voorlopig dus vele vragen maar weinig antwoorden. Aanvullend onderzoek is zeker wenselijk.

Ten slotte willen we hier inzake het overheidsoptreden nog kort ingaan op de nieuwe vzw EPOS (Europese Programma's voor Onderwijs, Opleiding en Samenwerking), die tot doel heeft de door de Vlaamse overheid onderschreven Europese en internationale programma's en acties voor onderwijs, vorming en beroepsopleiding uit te voeren en de financiële middelen ervan te beheren. De VLHORA-vertegenwoordiger sprak tijdens de gedachtewisseling over 20 jaar Erasmus in Vlaanderen en zijn toekomst op 22 mei 2007 in de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement duidelijk zijn ontgoocheling uit door onder andere te wijzen op de totale afwezigheid van de onderwijsverstrekkers, in het bijzonder de hogeronderwijsinstellingen, in dat nieuwe agentschap. Ons lijkt dat punt evenzeer te gelden voor de onderwijsverstrekkers van de andere onderwijsniveaus. Ook de VLOR heeft daar overigens op gewezen in zijn advies (d.d. 11 januari 2007) bij het voorontwerp van decreet betreffende dringende maatregelen voor het onderwijs. We weten intussen dat de vzw-structuur van EPOS een tussenstap is op weg naar een extern verzelfstandigd agentschap van privaat recht. Op dat moment moet zeker met deze bekommernissen rond de samenstelling van EPOS rekening worden gehouden.

Monica VAN KERREBROECK

Kathleen HELSEN

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

– gelet op:

- 1° het advies van de Vlaamse Onderwijsraad van 20 januari 2004 over onderwijs en opleiding 2010;
- 2° de bespreking van de beleidsnota Onderwijs en Vorming (2004-2009) op 27 januari, 3 en 17 februari 2005 in de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement;
- 3° de gedachtewisseling in verband met een subsidiariteitstest over twee Europese wetgevingsinitiatieven op 14 november 2006 in de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement;
- 4° de Talenbeleidsnota van minister Frank Vandenbroucke en de gedachtewisseling daarover op 8 februari 2007 in de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement;
- 5° de toespraak ‘Vlaamse scholen vormen wereldburgers’ van minister Frank Vandenbroucke op 6 mei 2007 in het Sint-Franciscuscollege in Heusden-Zolder;
- 6° de gedachtewisseling over 20 jaar Erasmus in Vlaanderen en zijn toekomst op 22 mei 2007 in de commissie Onderwijs van het Vlaams Parlement;
- 7° de toespraak ‘Europa voor iedereen’ op de Lanceringsconferentie in verband met het nieuwe Europese programma ‘Een leven lang leren’ op 14 juni 2007 in het Vlaams Parlement;

– overwegende dat:

- 1° onderwijsinhoudelijk ook niet-economische doelstellingen binnen de Vlaamse onderwijsinstellingen én in het kader van Europese samenwerkingsprogramma’s volwaardig en blijvend gerealiseerd moeten kunnen worden: onder andere bijvoorbeeld programma’s of projecten die de zwakkere jongerengroepen mobiliseren, acties die solidariteit- en gemeenschapsbevorderend zijn, aandacht voor waardenopvoeding, kunstopvoeding, spiritualiteit, diepere levenszingeving, burgerschapsopvoeding enzovoort;

2° voor de Europese leerlingen-, studenten- en lerarenmobiliteit ook voldoende Vlaamse budgettaire middelen vereist zijn;

3° er zeker nog een groeimarge is inzake deelname van Vlaamse instellingen van lager, secundair en hoger onderwijs en volwassenenonderwijs aan Europese uitwisselingsprogramma’s;

4° we nog te weinig wetenschappelijke kennis hebben over de factoren die de deelname aan de uitwisselingsactiviteiten beïnvloeden en de mate waarin;

5° er voor het geïntegreerde programma voor levenslang leren van de Europese Unie een onafhankelijk agentschap nodig is, waarbij alle relevante onderwijsactoren voldoende betrokken zouden moeten worden;

– vraagt de Vlaamse Regering:

1° dat ze er op de EU-onderwijsfora blijvend op toeziet dat niet-economische onderwijsdoelstellingen niet in de verdrukking komen;

2° dat ze de factoren die de deelname van Vlaamse onderwijsinstellingen aan Europese leerlingen-, studenten- en lerarenmobiliteit beïnvloeden, wetenschappelijk laat onderzoeken om ter zake een degelijk beleid te kunnen voeren en aldus de deelname van Vlaamse instellingen van lager, secundair en hoger onderwijs en volwassenenonderwijs aan Europese uitwisselingsprogramma’s te verhogen;

3° dat ze de Vlaamse budgettaire middelen voor Europese leerlingen-, studenten- en lerarenmobiliteit verhoogt;

4° dat ze de uitbouw van de vzw EPOS tot een extern verzelfstandigd agentschap van privaatrecht bespoedigt, daarbij rekening houdt met de noodzakelijke betrokkenheid van alle relevante onderwijsactoren en extra aandacht besteedt aan de sensibiliseringsfunctie t.a.v. het onderwijsveld rond de Europese dimensie in het algemeen en de leerlingen-, studenten- en lerarenmobiliteit in het bijzonder.

Monica VAN KERREBROECK

Kathleen HELSEN